

Անդրադարձ

1-ին էջից

ԽՍՀՄ փլուզումից հետո Հայկական ԽՍՀ սարածեղ հոչակված Հայաստանի Հանրապետությունը զբաղեցնում է Արեւելյան Հայաստանի սարածի մի մասը: Ուստի իրականությունը չի համադասարանում ներածության այն դրույթը, թե հայ ժողովուրդը իրականացրել է ինքնիշխան ղեկավարությունը վերականգնելու իր նախնիների ղեկավարությունը: Այնպես է, որ Հայաստանի Հանրապետության բնակչությունը չի ընդգրկում ամբողջ հայ ժողովուրդին, իսկ Արեւելյան Հայաստանը, որանց իրավահավասարությունը եւ լիակատար ինքնուրույնությունը իրենց գործառնությունների իրականացման մեջ: Առաջարկվող նախագծի 5-րդ հոդվածում նախատեսվում է «Պետական իշխանությունը իրականացվում է սահմանադրությանը եւ օրենքներին համադասարան» իշխանությունների սահմանադրական հիման վրա...»: Առաջին հայացքից «ամեն ինչ կարգի է», բայց ըստ էության իշխանությունների սահմանադրական կարեւոր սկզբունքը հաստատվում է միայն ամենաընդհանուր սեփով,

թյունների ամբողջություն է, որով մասնակցում են ղեկավարության եւ հասարակության կենսագործունեության սարքեր ոլորտների կարգավորմանը: Զաղափական բազմակարծությունը բազմակուսակցականությանը սահմանափակելը թափանցում է կուսակցական-հաղափական համակարգի եւ վերջին հաշվով միակուսակցականության հաստատման վստահությունը:

Հանրավեպի նախագծի 55-րդ հոդվածի 7-րդ կետում նախատեսվում են նախագահի լիազորություններն արտաքին հարաբերականու-

հարցը սահմանափակ կերպով նշված է ղեկավարության եւ մեկուկուսակցական հոլաճումների հետ կապակցված: Այն տրամադրությունն է ստեղծվում, թե սփյուռնը դիտվում է ոչ թե որդեկապ ժողովրդի նշանակալի մաս, այլ լոկ որդեկապ ղեկավարության եւ մեկուկուսակցական հոլաճում... Մինչդեռ բազմամիլիոնանոց հայկական սփյուռնը ըստ ամենայնի ձգտում է ամբողջով կապերը հանրապետության հետ, եւական օգնություն ցույց տալու բազմաթիվ սոցիալ-տնտեսական եւ մյուս հարցերի լուծման գործում: Կարծում ենք, այս ա-

ռուով հարկավոր է սահմանադրական որոշում մեկնել ու ձեւակերպել Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետության եւ հայկական սփյուռնի փոխգործողության ու համագործակցության վերաբերյալ միջազգային իրավունքի հիման վրա եւ համադասարան երկրների ազգային իրավունքի նորմերի ղեկավար կիրառմանը համագործակցության խնդիրները լուծման համար:

63-րդ հոդվածում սահմանվում է, որ Ազգային ժողովը կազմված է 131 ղեկավարներից: Կարծում ենք, որ փոքր հանրապետության համար նախատեսված է նախատեսել յուրաքանչյուր մարզից երկու ղեկավարների ընտրություն:

Ցավով, այն խմբագրման մեջ, որով հարցերը հանրավեպի են դրվում, առկա են կրկնություններ եւ սրամաքանական փոխկապակցվածություններ: Այսպես, 6-րդ հոդվածում նորմատիվ ակտերի ընդունման կարգը հաջորդում է դրանց օրինական ուժ ստանալու կարգի սահմանմանը: 9-րդ հոդվածում սահմանվում է, որ Հայաստանի Հանրապետության արտաքին հարաբերականությունն իրականացվում է միջազգային իրավունքի սկզբունքներին ու նորմերին համադասարան, բայց առանց սեփական սահմանադրության իրականացման: Կիսատարած է սահմանված ղեկավարության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում անվճար կրթություն ստանալու կարգը (հոդված 39): Նախագծի 92-րդ հոդվածում սահմանվում է, որ բարձրագույն դասական աշխարհը վճարովյալ դասարանն է, բայց դրույթ չկա հանրապետության դասական իշխանության մարմինների համակարգում սահմանադրական դասարանի սեղի վերաբերյալ:

Առկա են նյութի բաժանման ու բարդացման անորոշություն, մինչեւ վերջ չկատարված համակարգ, ինչպես նաեւ որոշ հարցերի կրկնությունները: Նախագծի 5-րդ հոդվածում, չհարուցելով էական առարկություններ, կարոն են առավել ճշգրիտ հարաբերական-իրավական ձեւակերպումների եւ խմբագրական ուղղումների:

Հանրավեպի նախագծի այս եւ մյուս բաժանումները մեծապես բացահայտում են անապահով, հասարակության մեջ դրա անբավարար լայն եւ առարկայական կենսական մասը: Բայց ընդհանուր առմամբ, նկատելի է սփյուռնի սահմանադրության ուղղվածությունը, կարծում ենք, որ դրանց առթիվ առաջարկված սահմանադրության ուղղումները առաջընթաց բարձրագույն վկայություն են:

Առողջադատական իրավիճակի Ալավերդիում

«Ազգ» օրաթերթի հոկտեմբերի 26-ի համարում տպագրված «Ալավերդիում առողջադատական իրավիճակը լուրջ է» հոդվածում ներկայացված վիճակագրական տվյալները չեն համադասարանում իրականությունը, թեեւ այդ վիճակագրության հիման վրա է կառուցված հոդվածագրի տնտեսաբանական եզրակացությունների բարձր, որով հանգում են նրան, որ հաղափուն առողջադատական իրավիճակը լուրջ է: Որ թունայնայնի սահմանադրական առողջադատական ոլորտում առկա են խնդիրներ, ճիշտ է (ինչպես եւ ողջ հանրապետությունում), բայց որ դրանց ասիճանաբար ստանում են իրենց լուծումը, փաստ է: Թեեւ հոդվածում գրված էր, որ Ալավերդիի հաղափուն չի գործում բարձրագույն ծառայությունը, սակայն նոր սնորհության աշխատանքի ընդունվելու համարակալ են սահմանափակ մեծանները, նորացվել են անվաղորդները, են բարձրագույն ծառայությունները այսօր գործում է անխափան: Ալավերդու հիվանդանոցի նյարդաբան եւ թերապեւտիկ բաժանմունքի վարիչն իրենց դիմումների համաձայն ազատվել են աշխատանքից եւ տեղափոխվել համադասարանաբար հանրապետության այլ հաղափ եւ օտար երկիր: Սակայն ալավերդիցները օգտվում են ոչ միայն վերոհիշյալ ծառայություններից, այլեւ վճարված օգնության ծառայություններից, քանի որ համադասարան մասնագետը բարձրագույն է աշխատել հիվանդանոցում թեեւ հոդվածագիրը հակառակ է ղեկավարում:

Այժմ վիճակագրության վերաբերյալ:

Ալավերդու հիվանդանոցում առկա է ոչ թե 30 անսվա, այլ 18 անսվա աշխատավարձի ղարսի, ինչը կուսակցի է 1997 թ.-ից՝ նախկին սնորհության ոչ արդյունավետ աշխատանքի հետեւանով: Սակայն ներկայացվածն էլ անթույլատրելի է եւ այժմ ուղիներ են փնտրվում վարչարարության կատարելագործման միջոցով մարելու կուսակցական ղարսից:

Ալավերդու ծննդատանը 2005 թ.-ի տասն անսվա ընթացքում գրանցվել է 360 ծնունդ, այդ թվում 17 ծնունդ Նոյեմբերյանից եւ 8 ծնունդ այլ վայրերից: Իսկ վաճառումն ուսուցիչ Ժամանակահատվածում գրանցվել է 11 ծնունդ Ալավերդիի հաղափ: Այս թվերը վկայում են, որ Ալավերդու ծննդատանը ղարսից առկա է իր հեղինակությունը՝ որդեկապ առողջադատական հիմնարկ եւ վեր նշված 11 ծնունդներն ունեն այլ ղարսիներ (ծանոթ, բարեկամ կամ ծննդաբերող կնոջ ծննդավայր):

Ըստ հարկվում է նաեւ մայրական մահացության թիվը: Մի բարձր ղարսի մահացությունը նշում են 5 մահացություն, սակայն չեն նշում, որ այդ հինգ մահացությունը տեղի է ունեցել 1988-2005 թթ.: Հանրապետությունում 1990-2003 թթ. գրանցվել է 242 մայրական մահացության դեղի: Մայրական մեկ մահացությունն էլ արդեն խոր մահացության առիթ է, սակայն անհրաժեշտ է հասարակությանը ճիշտ տեղեկություն հաղորդել:

Օգտվելով առիթից, միաժամանակ ուզում ենք մեր գոհունակությունը հայտնել «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությանը (որդեկապ մեզական ընթերցողներ), առողջադատական խնդիրները մեզական ուղղության կենտրոնում ղարսից: «Ալավերդիում առողջադատական իրավիճակը լուրջ է» հոդվածը, չնայած որոշ անճշտություններին, ստիպում է ոլորտի ղարսիստանադատներին քննել մակարդակներում մեկ անգամ եւ վերանայել իրենց աշխատանքը եւ հաշի առնել, որ հաշիներն են հասարակական կարծիքին:

ՏԱՐԵՏ ԸՄՏԱՆՑՆԵՐ
«Ալավերդու հիվանդանոց»
ՊՓԲԸ տօրենի
ՍԱՐԵՅԱ ԱԶԱՏՅԱՆ
«Ալավերդու ծննդատան»
ՊՓԲԸ տօրենի

ՏՏ սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի մասին

Ոչ մի մասի սարածում հանրապետության ստեղծումը չի նշանակում Հայաստանի վերականգնում:

Նսենի մասն, որ ներածության մեջ «ղեկավարություն» հասկացությունը փոխարինված է «ղեկավարություն» հասկացությամբ, թեեւ դրան մոտեցում չեն: Եթե ազգային-սարածային (ղեկավար) միավորումն ունի ինքնիշխանություն, ապա ղեկավարում է իր բոլոր հասկանիներով: ղեկավարություն էր Հայկական ԽՍՀ-ն, որն ուներ սահմանադրություն, օրենսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանության մարմիններ, բայց չուներ սեփական բանակ, ուրիշ երկրներում դիվանագիտական ներկայացուցչություններ, չէր կարող լուծել իր սահմանների հարցերը՝ չհանդիսանալով միջազգային իրավունքի սուբյեկտ եւ այլն:

Միջազգային ղարսիստանի համադասարան սահմանադրության ներածությունը ղեկավարողն ու ղարսի ոչ թե ցանկալի կարգախոսներ կամ սվալ ժամանակին հարմար սերմիններ, այլ առկա իրողություններ են երկրի հիմնական օրենքի հիմնարար նյութերը: Ելնելով այս ղարսիստանից, առաջարկվում է ներածության հետեւյալ ձեւակերպումը:

«Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետության հայ ժողովուրդը, որդեկապ հիմն ընդունելով ժողովրդավարության հիմնարար սկզբունքները եւ համագործակցության սկզբունքները, հաստատելով հավասարությունն ինքնիշխան ղեկավարությունը վերականգնելու, հանուն ազատության, ընդհանուր բարեկեցության եւ սերունդների հաղափական համաձայնության այն ամբողջով եւ ղարգացնելու իր ազատաբեր նախնիների ղարսիստաններին, իրեն համաձայնաբեր ընկերակցության մաս գիտակցելով, համամարդկային արժեքների, ժողովուրդների ու ղեկավարների խաղաղության ղարսիստան կողմնակիցը լինելով՝ ընդունում է Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությունը»:

Սահմանադրության մեջ ուղղումների կատարման գլխավոր նյութակներից մեկը ղեկավար է լինի ղեկավար կայունության, նրա առաջընթաց ղարգացման հանրավարության ապահովումն այնպիսի ղարսիստաններում, որով բացառում են բռնի գործողությունների հնարավորությունը: Այլ կերպ ասած՝ ղեկավար է ապահովվի իրավունքի սիրադասությունը:

Այդ նյութակով սահմանադրության մեջ հարկավոր է ամենայն որոշակիությամբ եւ հասկանալիությամբ իրացնել իշխանությունների սահմանադրական սկզբունքի ձանաչու-

առանց անհրաժեշտ կոնկրետացման: Ուստի առաջարկվում է սահմանադրության մեջ այդ սկզբունքն առավել հասկանալի վավերացնել հետեւյալ խմբագրությամբ. «Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետությունում ղեկավար իշխանությունն իրականացվում է օրենսդիր, գործադիր եւ դատական մյուս ղարսիստաններում իրենց սահմանադրական իշխանության մարմիններն ինքնուրույն»:

Իշխանությունների սահմանադրության մասն եւ դրանց ինքնուրույնության վերաբերյալ սահմանադրության հոդվածի այնպիսի առավել որոշակի ձեւակերպումը կարող է խնայել ղեկավարության մյուս բոլոր մյուսների նկատմամբ իր գերակայությունը հաստատելու իշխանության որեւէ մյուսի կամ դրա կառուցների ամեն տեսակ փորձերին: Առաջարկված ձեւակերպումը կստեղծվեն իրական կայուն ղարսիստան, որով կկանխեն կենտրոնական իշխանության մյուսների եւ դրանց տեղական կառույցների հակամարտությունները:

5-րդ հոդվածի դրույթների վերաբերյալ սահմանադրության մեջ կատարվող փոփոխությունների նախագծին առնչվող մեկնաբանություններում ղարգաբանվում է, որ այնտեղ առաջարկվող ձեւակերպումն ապահովում է իշխանության մյուսների «զուգակցություն», այսինքն՝ հավասարակցություն: «Զուգակցություն» հասկացությունն ինքնին չի կարող երեւել իշխանությունների սահմանադրության սահմանադրական սկզբունքի անցեղ կատարումը: Այստեղ տեղի է կիրառել «ինքնուրույնություն» հասկացությունը, որը նշանակում է անկախություն, գործունեություն առանց ուրիշի միջամտության: Դեռ այդ ղարսիստանով ժողովրդավարական երկրների սահմանադրություններում իշխանությունների սահմանադրական սկզբունքը վավերացված է դրանցից յուրաքանչյուրի ինքնուրույնության հաստատման հետ փոխկապակցված:

Նախագծի 7-րդ հոդվածում «զարգափարսիստական բազմակարծության» ձանաչումը հարկավոր է լրացնել հաղափական բազմակարծության ձանաչմամբ, որը չի կարող հանգեցվել բազմակուսակցականության: Զաղափական բազմակարծությունը հասարակության հաղափական համակարգի դեմոկրատիկ անկախության բարձրացումն է մասն: Հասարակության հաղափական համակարգը բազմաթիվ ղեկավար-իրավական մարմինների եւ հասարակական-հաղափական կազմակերպու-

թյան ղեկավարման առումով: Տվյալ իրավասությունն առաջարկվում է սահմանել առավել հստակ եւ ճշգրիտ խմբագրությամբ. «Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությանը համադասարան նախագահը սահմանում է ղեկավար արտաքին հարաբերականության գլխավոր ուղղությունները եւ իրականացնում է ղեկավարության մարմինների արտաքին հարաբերական ղեկավարումը»:

Սահմանադրության բարեփոխման նախագծում բացակայում է որոշակիությունը երկհաղափարության հարցում: 1995 թ. սահմանադրության 14-րդ հոդվածով Հայաստանի Հանրապետությունում երկհաղափարությունն արգելվեց: Գործող դրույթը մեծաթիվ անհարմարություններ է ստեղծում ինչպես Ռուսաստանի, այնպես էլ Հայաստանի անձնագրեր ունեցող հարյուր հազարավոր հայերի համար: Բազմաձայն կենտրոնից, հանրապետության ղեկավարության եւ Ազգային ժողովի ղարսիստանների բազմաթիվ խոսուսումներից, ինչպես նաեւ սփյուռնահայ կազմակերպությունների համառոտ դիմումների հասցեագրումից հետո հանրավեպի դրույթը նախագծում սվալ հարցն առկա է երկու հոդվածում: 11.3 հոդվածում այն ձեւակերպված է որդեկապ ղարգացված կարգով Հայաստանի Հանրապետության հաղափարություն ստանալու «հայագրի անձանց» իրավունք, իսկ 20.1 հոդվածում առկա է «օրենքով սահմանվող երկհաղափարություն ունեցող հաղափարների իրավունքների եւ ղարսիստանությունների» համատեղում: Դժվար չէ նկատել, որ այդ սահմանադրական սահմանումներն երկիմաստություն կա երկհաղափարության ձանաչման մեջ: Տվյալ բացթողման հարթահարման նյութակով առաջարկվում է սահմանադրության մեջ մտնել միասնական հոդված. «Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետությունում ղեկավարության մասնակցությունն օրակարգում (ձանաչվում) է երկհաղափարություն: Հայագրի անձինքն Արեւելյան Հայաստանի Հանրապետության հաղափարություն են ստանում ղարգացված կարգով: Երկհաղափարություն ստանալու կարգը, երկհաղափարություն ունեցող հաղափարների իրավունքներն ու ղարսիստանությունները սահմանվում են օրենքով»:

Հանրավեպի նախագծում անբավարար լրիվությամբ եւ որոշակիությամբ է նախատեսված հանրապետության եւ սփյուռնահայության փոխգործողության ու սեր համագործակցության բախտորոշ հարցը: Նախագծի 11-րդ հոդվածում այդ

«Ազգ» օրաթերթի հոկտեմբերի 26-ի համարում տպագրված «Ալավերդիում առողջադատական իրավիճակը լուրջ է» հոդվածում ներկայացված վիճակագրական տվյալները չեն համադասարանում իրականությունը, թեեւ այդ վիճակագրության հիման վրա է կառուցված հոդվածագրի տնտեսաբանական եզրակացությունների բարձր, որով հանգում են նրան, որ հաղափուն առողջադատական իրավիճակը լուրջ է: Որ թունայնայնի սահմանադրական առողջադատական ոլորտում առկա են խնդիրներ, ճիշտ է (ինչպես եւ ողջ հանրապետությունում), բայց որ դրանց ասիճանաբար ստանում են իրենց լուծումը, փաստ է: Թեեւ հոդվածում գրված էր, որ Ալավերդիի հաղափուն չի գործում բարձրագույն ծառայությունը, սակայն նոր սնորհության աշխատանքի ընդունվելու համարակալ են սահմանափակ մեծանները, նորացվել են անվաղորդները, են բարձրագույն ծառայությունները այսօր գործում է անխափան: Ալավերդու հիվանդանոցի նյարդաբան եւ թերապեւտիկ բաժանմունքի վարիչն իրենց դիմումների համաձայն ազատվել են աշխատանքից եւ տեղափոխվել համադասարանաբար հանրապետության այլ հաղափ եւ օտար երկիր: Սակայն ալավերդիցները օգտվում են ոչ միայն վերոհիշյալ ծառայություններից, այլեւ վճարված օգնության ծառայություններից, քանի որ համադասարան մասնագետը բարձրագույն է աշխատել հիվանդանոցում թեեւ հոդվածագիրը հակառակ է ղեկավարում:

Այժմ վիճակագրության վերաբերյալ:

Ալավերդու հիվանդանոցում առկա է ոչ թե 30 անսվա, այլ 18 անսվա աշխատավարձի ղարսի, ինչը կուսակցի է 1997 թ.-ից՝ նախկին սնորհության ոչ արդյունավետ աշխատանքի հետեւանով: Սակայն ներկայացվածն էլ անթույլատրելի է եւ այժմ ուղիներ են փնտրվում վարչարարության կատարելագործման միջոցով մարելու կուսակցական ղարսից:

Ալավերդու ծննդատանը 2005 թ.-ի տասն անսվա ընթացքում գրանցվել է 360 ծնունդ, այդ թվում 17 ծնունդ Նոյեմբերյանից եւ 8 ծնունդ այլ վայրերից: Իսկ վաճառումն ուսուցիչ Ժամանակահատվածում գրանցվել է 11 ծնունդ Ալավերդիի հաղափ: Այս թվերը վկայում են, որ Ալավերդու ծննդատանը ղարսից առկա է իր հեղինակությունը՝ որդեկապ առողջադատական հիմնարկ եւ վեր նշված 11 ծնունդներն ունեն այլ ղարսիներ (ծանոթ, բարեկամ կամ ծննդաբերող կնոջ ծննդավայր):

Ըստ հարկվում է նաեւ մայրական մահացության թիվը: Մի բարձր ղարսի մահացությունը նշում են 5 մահացություն, սակայն չեն նշում, որ այդ հինգ մահացությունը տեղի է ունեցել 1988-2005 թթ.: Հանրապետությունում 1990-2003 թթ. գրանցվել է 242 մայրական մահացության դեղի: Մայրական մեկ մահացությունն էլ արդեն խոր մահացության առիթ է, սակայն անհրաժեշտ է հասարակությանը ճիշտ տեղեկություն հաղորդել:

Օգտվելով առիթից, միաժամանակ ուզում ենք մեր գոհունակությունը հայտնել «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությանը (որդեկապ մեզական ընթերցողներ), առողջադատական խնդիրները մեզական ուղղության կենտրոնում ղարսից: «Ալավերդիում առողջադատական իրավիճակը լուրջ է» հոդվածը, չնայած որոշ անճշտություններին, ստիպում է ոլորտի ղարսիստանադատներին քննել մակարդակներում մեկ անգամ եւ վերանայել իրենց աշխատանքը եւ հաշի առնել, որ հաշիներն են հասարակական կարծիքին:

ՏԱՐԵՏ ԸՄՏԱՆՑՆԵՐ
«Ալավերդու հիվանդանոց»
ՊՓԲԸ տօրենի
ՍԱՐԵՅԱ ԱԶԱՏՅԱՆ
«Ալավերդու ծննդատան»
ՊՓԲԸ տօրենի

Մշակույթ

Այսօր Փարիզի շրջանում կբացվի «Ռուբեն Մամուլյան» կինոսերիալը

Հայտնի կինոբեմադրիչ Ռուբեն Կեֆիկյանի հովանավորությամբ այսօր հանդիսավոր մայմաններում տեղի կունենա Փարիզի քաղաքի ֆրանսիական մշակութային միության «Ռուբեն Մամուլյան» կինոսերիալի բացումը: Փարիզի «Ալիսա» թատրոնի տնօրենը և, որ հայազգի դերասանների և կինոգործիչների ներկայությամբ ակումբի բացումը ուղեկցվելու է Ռուբեն Մամուլյանի «Զրիստիան Թադևոսյան» ֆիլմի ցուցադրությամբ: 1933 թ. նկարահանված համահայտ ֆիլմի գլխավոր դերակատարներն են Գրեթ Գարբոն և Ջոն Գիլբերտը:

Մամուլյանի նրբակերտ բեմադրությունները գեղագիտական առումով ամբողջական են: Իր անզիջողականության մասնաճյուղը նա անավարտ թողեց «Ռուբեն Բեյ» և «Կլեոպատրայի» նկարահանումները: Անկախ կինոբեմադրիչը հաճախ ֆունդասվում էր Հոլիվուդում, բայց կոտր էր դարձել Բրոդվեյում: Մամուլյանի առավել հայտնի գործերից են «Ճափահարություն» (1929), «Դոկտոր Ջեֆրի» (1931), «Չորրորդ սեռը» (1940), «Երգ երգող» (1933), «Զրիստիան Թադևոսյան» (1933), «Արյունոտ ատյարներ» (1941), «Մոսկվայի գեղուհին» (1957) ֆիլմերը, որոնք նա բազմաթիվ արվեստի վկայություններն են:

Ռուբեն Կեֆիկյանը և սրբաբան Մոսկվայում, բաժանաբար դեկավարել Թիֆլիսում, կիրառելով Սամուիլովսկու սկզբունքները: Կրթությունը բարձրակարգ էր, որովհետև, առաջ հասնելով ԱՄՆ-ում: Հոլիվուդում ստեղծել է մի շարք գլուխգործոցներ՝ զանգվածային, կոլեկտիվային, սարսափի ֆիլմեր, երաժշտական կասակետություններ և այլն: Միեւնույն ժամանակահատվածում է Մառլեն Դիտրիխին և Գրեթ Գարբոյին:

Մարեց եվս մեկ հնչյուն է կենդանու

Էջմիածնում իր մահկանացուն կնքեց ճանաչված խմբավար, հանրապետության վաստակավոր ուսուցիչ Մովսես Ռուբենի Ծարաբյանը: Նա մեր ժողովրդի դասնորդական, հայ մարդու ճակատագրի արեգության խոստում մի դասադիկ էր, իր ժողովրդի ծանր ճակատագիրը ուներին առած, մարդու գերակայն կոչումն ընթրնած հայ: Նրա կյանքը և գործունեությունը հարազատ ժողովրդին հոգեբար ծառայության վառ օրինակ է:

1946 թ. հայրենի գաղթած Մովսես Ծարաբյանը կարճ ժամանակում կարողացավ զսնել իր սերը: Կիողոսի Մելգոնյան վարժարանն ավարտած մուսալեռցի երիտասարդը ընդամենը երկու տարում ավարտելով Վ. Բրյուսովի անվան ռուսաց եւ օտար լեզուների համալսարանի անգլերեն լեզվի բաժինը՝ նվիրվեց սերնդի դաստիարակության դժվարին, բայց սուրբ գործին: Մանկավարժական գործունեությունը ծավալելով միաժամանակ էլ հանրակրթական, նա երաժշտական դպրոցներում, նա միանգամից դարձավ ֆաղափ ճանաչված ու սիրված մսավորակներից մեկը: Նրա ղեկավարած 300 հոգանոց մանկական երգչախումբը իր ելույթներով հիացրեց բոլորին: Ռուս կոմպոզիտոր Դմիտրի Կոբալեւսկին Կոմիտասի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված հանդիսությունների ժամանակ լսելով երգչախմբի ելույթը, իր հիացմունքն արտահայտեց Մովսես Ծարաբյանի ղեկավարած երգչախմբի մասին:

Այն հարցին, թե ակնառես լինելով խորհրդային կարգերում շիրող բռնություններին ու կեղծիքին, արդյո՞չի՞ զղջացել հայրենի վերադառնալու համար, նա դասասխանեց կարճ եւ իմաստալից. «Դա դասնորդական ֆաղափակություն էր, իսկ մենք վերադարձել էինք հայրենի: Դրանք միանգամայն արբեր բաներ են»:

ՖԵԼԻՍ ԲԱՍՏՈՒՅԱՆ

Պոստանական երգերը Տաթևիկ Գրիգորյանի կասարմամբ

Առողջագուստական երգերը մանկուց լսել ու հոգեհարազատ է գտել Տաթևիկ Գրիգորյանը: Գնալ

յան ընթացիկը ամենօրյան էլ երաժշտական չի եղել, երաժշտական կրթություն էլ մանկական տարիների անբաժանելի բաղադրուցից չի եղել, եղել է երաժշտություն սիրելի ընկալելու զգացողություն, սեր նախնայաց թողած երաժշտական ժառանգության համոզող: Տաթևիկի հետ դարձել է նաև այն ներկայացնելու և ստեղծելու օժտվածությունը, բայց բարձրագույն մասնագիտական կրթությամբ այն ամբողջացնելու հասնաճում նրանակը չի իրագործել: Արժեքների Տաթևիկին խանգարել են դասերը, ազատամտական մասնակից ամուսնու վիրավորվել... և միայն տաթևիկ անց դժվարությունները հաղթահարելով, նա կարողացել է նորից ստեղծել երգեր ու կասարել դրանք արբեր համոզյալներով: Իսկ երգել երբեք չի դադարել: Ասում է՝ երգելն իր համար զգալ-աղբյուր է նշանակում և կարևոր է համարում, որ ունենալիս էլ իրեն լսելիս

այդ գնահատականը տա իր կասարմունքին: «Անամ հաշտարյան» համերգաստիպում երկ կայացած իր առաջին մենահամերգով Տաթևիկ Գրիգորյանն այդ փորձությունն անցավ: Բազում համերգներում, արբեր համոզյալներով ելույթ ունեցած երիտասարդ երգչուհին մենահամերգից առաջ անհանգստացած էր, բայց և վստահ՝ հանդիսատես-ունկնդրի անկեղծ գնահատականին ու աղաքա հաջողություններին: Այն ունենալու համար Տաթևիկ Գրիգորյանն առաջին հերթին կարևորեց ընթացիկի և ուսուցիչ-գործընկերների օրհնացավ, անաչառ, խիստ ու անկեղծ վերաբերմունքը: Իսկ դրանք կան և ցանկացողներն, իսկ նրանք ինչ չէին, երկ հնարավորություն ունեցան Տաթևիկ Գրիգորյանի կասարմամբ ունկնդրել հայ գուսանների երգերը և երբ երգել էր երգչուհու ստեղծածներից:

Օտար հողում մենք կորցրինք մեր նկարիչ ընկերոջը

Այս ժոթերես դեմքը Հայաստանում բացել կճանաչեն, ավանդ, արդեն միայն լուսանկարիչ: Մոսկվայում աննախադեպ հրեղեղից ողբերգականորեն զոհվեցին Հայաստանի նկարիչների միության անդամ, ճանաչված նկարիչ Ռուբեն Մարվազյանը և նրա կինը՝ Նաթալյանը: Կերպին 15 տարեկան նա աղոթում էր Ռուսաստանի մայրաքաղաքում, բայց բարոնական էր արածը: Հայ նկարչական արվեստի այն փառավոր ավանդույթները, որին ամենայն սիրաբանում էր ինքը:

Սիրում էր իր արվեստը, սիրում էր կյանքը, ընկերներին, շոյել էր հոգով, առանձնեց: Հիանալի բաժնադար էր, սրախոս ու հումորալ: Մասնակցեց բազմաթիվ միջազգային ցուցահանդեսների և երբ նույնիսկ վերադառնում էր ոչ ուղիս հաղթող, աղաքադար ճանաչվում էր ուղիս միջոցառման ամենակարգիսային մարդը:

ԿՐԱԿՈՅՆԵՐ

Իմաստախոս մանրամասնակներ

- Փո՛ր, աղոթում ես ո՞ւմ համար: Զարմանն է՝ որքան ինչի՞ց են օճնում:
- Ո՛ր գառ ուսե՛մ անհամար: ...
- Գիտերն իջավ մարդու քվին. Կարե՛ր ո՞նց թաղեցես. - Եթե՛ ցառ ու փո՛ղ, թե՛ սեր ու Ոչ ձուկ է, ոչ օճ, կին... Անունը՝ հարցնես, Մարդու փորը մեկնե՛մ ձայնեց, Կասի՛ր քարեգործ:Մրան քերանը հո՛ր, խցանեց, Պաշտոնի հերթում - Մարդ՝ ցառի՛մ միլիոն արի, Սիրո՛ւ Ալիսա՛րհն ո՛վ զարդարի... Պաշտոնի հերթում Միրո՛ր քյուր երդում - Գնե՛ց դաստիարակ երթեց եղնիկին մորթեց: ...
- Մ, մարդ-առյուծի քյուր արժանիք, Թե՛ չի մոռանում յուր չար ժանիք: Թեկուզ՝ սեր ես գորեղ ուժի- Ականջ՝ դառնա՛մ ամեն գույժի: ...
- Ճեմարությունը՝ աղավաղ-մեծ- մակ, Մուսն ու ղնում լույ լույս-կրծի՛ սակ: Մուսն ու կեղծիքը՝ մեր հոգու խոր- Գի՛տ, ահեղ Սուգն են դարձված մեծ գործի: ...
- Չորացի մեկնե՛մ՝ թե՛ ճամփիդ նեղն է, Թե՛ ինչ չես ան-հեղինակ՝ Յի՛ր ղոզից դու ղիմը՛ր ղոնի: ...
- Աղբերուղ կեսն էլ դասավոր մեծ- նելն է: Գարուս-չարն, ավանդ, արվեստ- ճեմարում

Ծարսարադեսության և գեղանկարչության մերձեցումը

Ծարսարադեսության ազգային թանգարան-ինստիտուտի ցուցասրահում երկ բացվեց ծարսարադես, գեղանկարիչ Ռազմիկ Օհանյանի գեղանկարչական և գրաֆիկական աշխատանքների ցուցահանդեսը: Հեղինակի վերջին 25 տարիների մոտ 100 ստեղծագործություններն ընդգրկող ցուցահանդեսը կներկայացվի մինչև դեկտեմբերի 10-ը կամ 12-ը:

Յուրաքանչյուր, ջրաներկով, դաստիարակ, ռուսով և սեմոթերայով արված աշխատանքներում գերակշռում էին վառ գույները, թեթեւ գեղանկարիչը կարծում է, թե ժամանակի հետ իր աշխատանքներում գույները փոխվել են՝ դառնալով ավելի զուտ, ավելի հանգիստ: Նրա կարծիքով, դա մայմանավորված է տարիների հետ. «Տարիներ հավասարակետություն է բերում»: Ինչ վերաբերում է ստեղծագործական ազդակներին, աղաքա Ռազմիկ Օհանյանի խոստովում, իր համար գեղանկարչությունը ինքնարահայտման ձև է և արահայտում է իր սրամարդություններն ու աղոթումները:

Հեղինակի բնակարանները, նախնայանքները, դիմանկարները, հին երեանքներ, եկեղեցական հուշակոթողներ, անգամ Իսախանյանի նվիրված գործերը ջերմ էին և գունազեղ: Ծարսարադես Նախրա Ըսիստավյանը կարծում է, որ երբ

նկարները կարողանում են մարդու սրամարդությունը բարձրացնել, դրական լիցքեր հաղորդել, նշանակում է ամեն ինչ ճիշտ է. «Հրաշալի, գեղեցիկ ցուցահանդես է, իսկ Վենետիկի սերիան դարձադառնալու հրաշք է»:

Ռազմիկ Օհանյանի առաջին մասնագիտությունը ծարսարադեսությունն է, և ցուցահանդեսի բացմանը ներկայացնելու կողմնակցությունը հիացած էին ծարսարադես հեղինակի գեղանկարչական աշխատանքներով: Նկարիչների միության ֆարսուղար Մարտին Տոնոյանը նշեց. «Ռազմիկ Օհանյանի լարվածությունը ծարսարադեսության մեջ, այստեղ ավելի ազատություն է ձեռք բերել»: Իսկ թանգարանի սուրեն Ալեոս Գրիգորյանը մեջբերեց արվեստագիտության դոկտոր, դոկտոր Կիզն Դադարյանի խոսքը ծարսարադեսի գեղանկարչական աշխատանքների մասին. «Զարմանալի է, որ ծարսարադեսությունն ու գեղանկարչությունը կարող են այսօր մերձեցանալ»:

Քաղաքապետության նախարարությունում աշխատող Ռազմիկ Օհանյանը վարչական գործունեությանը զուգահեռ ակտիվորեն

զբաղվում է նախագծային աշխատանքով և հեղինակ է բնակելի, հասարակական շենքերի և ծարսարադեսական փոքր շենքերի նախագծերի, որոնց մեծ մասը ներկայումս իրականացված է: Նշենք, որ Ռազմիկ Օհանյանը նաև վերջերս բացված «Տիգրան Մեծ» արձանի հեղինակն է:

ԳՈՏԱՐ ԳԵՄԱՐԳՅԱՆ

ՈՐՈՒՄԵՆ ԿԱՐԱՅՈՒՄ

Մարզական

Հաղթական վերադարձ Գրոզնիից

1965 թ., հայկական ֆուտբոլի առաջին լուրջ հաջողությունը

1965 թ. «Արարաց» գլխավորեց ֆուտբոլի անվանի մասնագետներից մեկը՝ Արսյոն Ֆալյանը: Նա բիսն ընդունեց մարտի սկզբներին, Գագարյան, որտեղ «Արարաց» անցկացնում էր ուսումնասիրական հավաքը: Բնավորությունը խստադատաբար էր սկզբունական մարզիչին իր գործունեությունը նախ և առաջ ուղղեց թիմում կարգադրության ամրապնդմանը, զբաղվեց կոլեկտիվի համալրման գործով: Թիմի հրավիրվեցին Սոսկվայի «Սոլարակի» սաներ Վ. Ալաբուժեան ու Ն. Ուփանովը, Գ. Ալվազյանը («Ցեմենտ» Նովոռոսիսկ), Վ. Վոլկովը ու Յու. Պադիսյանը («Պախսակո» Տաուրենո): Հարազատ կոլեկտիվ վերադարձան Վ. Անոնյանը ու Ս. Գալստյանը: Ուսումնասիրական հավաքին մասնակցում էին նաև Լեոնիդակի «Շիրակի» հրավիրված երիտասարդ ֆուտբոլիստներ Ա. Աբրահամյանը, Ռ. Երիզադարյանը ու Ա. Չիրոյանը: Թիմի ղեկավարության ձեռնարկած միջոցառումները ցանկալի արդյունք սկսեցին: «Արարաց» դարձավ համեմատաբար ու միաձուլվեց կոլեկտիվ, որը դաստիարակեց և պայքարեց ընդդեմ խմբի միակ ուղեգրի համար: Երեանցիներին ստատուս էր դժվարին ու համառ մրցակցություն, և նրա առաջնության մասնակցից 32 թիմերի մեջ ինչ չէին փորձառու կոլեկտիվներ, որոնք բազմիցս հանդես էին ելել ուժեղագույնների խմբում:

Հայկական ֆուտբոլի շարժարկունում իր արժանի տեղն է զբաղեցնում 1965 թ. մրցաշրջանը, որում Երեանի «Արարաց» հաջող մրցելույթներ ունեցավ և երկամյա ընդմիջումից հետո կրկին իրավունք ստացավ հանդես գալու բարձրագույն խմբում: Ուղիղ 40 տարի առաջ՝ 1965 թ. նոյեմբերի 25-ին Գրոզնիում լրացուցիչ խաղում հաղթելով Ալմաթիի «Կայրաթին», «Արարաց» սկսեց իր առաջնության փուլը ոսկե մեդալները: Տարեց ֆուտբոլիստներն, անկասկած, լավ են հիշում վճարում այդ հանդիպումը՝ օադիոնը՝ Սիլվերին գամված լավածուխային ունկնդրելով այն տարիների մեր ֆուտբոլային հիանալի մեկնարան Լեոն Դանիելյանի ռեդիոհաղորդումը: Այդ հոբելյանի առթիվ ընթերցողներին սուրեւ ներկայացվող հրատարակումը, կարծում ենք, հաճելի հուշեր կարճացնի:

Լրացուցիչ խաղում, որը նշանակված էր նոյեմբերի 25-ին, Գրոզնիում:

Հայաստանի ֆուտբոլիստներն անհամբերությամբ էին ստատուս այդ օրվան: Նրանցից բացառելու իրավունք ունեցնում էր Գրոզնի: Հաղթելու վճարումներով մրցավայր ժամանեց նաև «Արարաց»: Նոյեմբերի 25-ի առավոտյան Գրոզնիում ստացվել էր ֆուտբոլի ԽՍՀՄ ֆեդերացիայի որոշում այն մասին, որ երկու թիմերն էլ ընդգրկվել են բարձրագույն խմբում և հարկավոր է որոշել միայն փոխ ոսկե մեդալների տերերին: Այսպես, որ մարզիչները որոշեցին այդ մասին չհայտնել իրենց սաներին:

Երեկոյան թանձր մտախոնարհվել էր դասվել Գրոզնու Ս. Օրջոնիկիձեի անվան մարզադաշտում, որը լիք էր ֆուտբոլիստներով: Այդ օրն «Արարաց» դաստիարակ էր հեծնալ կազմով: Ալաբուժեան, Սերոբյան, Ավետիսյան, Գրիգորյան, Մետրոյան, Գալստյան, Երիզադարյան, Կովալենկո, Գրիգորյան, Անոնյան, Պախսակո: Խաղի հենց սկզբից երկու թիմերն էլ դիմեցին սղոթաց գոմերի և դասում ծավալվեց ախտից մրցակցություն: 11-րդ րոպեին Սերոբյանը սեփական տուգանային հրատարակում անտարբերությամբ կորցրեց գնդակը, այն անցավ Վոլկովին, որն էլ բացեց հաշիվը: Մրցակցության բնույթը կարճ փոխվեց: «Կայրաթի» ֆուտբոլիստները սկսեցին ավելի լավ ուժգնություն ցուցնել սեփական դարպասի դռները, իսկ երկու խաղակազմում բացահայտեցին անցան խոր դաստիարակներ: Արարացիներն այնուհետև փոքրիկից սեմո առաջարկեցին, որ կայրաթիները հազիվ էին դիմակայում երեանցիների մեծամարտը: Երբ խաղի ավարտին մնում էր 15 րոպե, Գրիգորյանը տուգանային հարվածով գնդակն ուղարկեց դեպի «Կայրաթի» տուգանային դարպասը, որտեղից Պախսակո գլխի հարվածով, վերջապես, հավասարեցրեց հաշիվը: Հաջողությունից թեմալոված, հայ ֆուտբոլիստներն անցան նոր գոմերի: Գրիգորյան-Անոնյան սլացիկ կոմբինացիայից հետո գնդակը հայտնվեց Պախսակոյի մոտ: Նա մեծ արագությամբ սլացավ առաջ, քաշեց ֆեդերացիան և հուժկու հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Դա մեր թիմի ոսկե գուն էր:

Դժվար է նկարագրել այն ամենը, ինչ տեղի ունեցավ մարզադաշտում, երբ մրցավար Չվերեան ազդարարեց խաղի ավարտը: Կարծես մի հրաբուխ ժայթքեց, ֆուտբոլիստները լավալի ղեկ դաս լցվեցին. համբույրներ, շնորհակալություններ, գրկախառնություն, ուրախության արցունքներ: Քիչ անց դասում մի քանի գոյացավ և ֆուտբոլիստ հաջողից հայկական «Ջոյախին»: Այդ, այդ օրը ճան էր, հայկական ֆուտբոլի տոնը: Երկամյա ընդմիջումից հետո մեր հանրապետության ուժեղագույն թիմը նորից իրավունք էր ստացել հանդես գալու բարձրագույն խմբում:

Արարացիները գերազանց հանդես եկան 1965 թ. մրցաշրջանում: «Արարաց» դարձավ առաջնության ամենաարդյունավետ թիմը, խփելով 66 գնդակ: Եվ դա դասախաղի չէր, և նրա որ թիմի տարերը հարձակումն էր: Իրենց լավագույն կողմերով դրսևորեցին թիմի ռեպրեզենտանտ Ս. Գալստյանը (18 գոլ), Վ. Անոնյանը (13 գոլ)՝ բոլոր հարձակումների կազմակերպիչը, Ս. Գրիգորյանը (10 գոլ)՝ հարձակման գծի առաջատարը, որն իր հոյակապ տեսիլայնով, հուժկու հարվածներով վայելում էր մարզասերների համակարգին: Իր կրակոց խաղով աչի ընկավ նաև երիտասարդ Դ. Պախսակո, որն արժանացավ «Սմենա» ամսագրի «Լավագույն ճորտիկին» մրցանակին: Մյուս գծերում էլ թիմն ուներ իր առաջատարները: Ողջ մրցաշրջանում դարձան հոսանքի ղեկավարները Վ. Ալաբուժեան ու Վ. Վոլկովը, դաստիարակները փորձառու Յու. Մետրոյանը ու Վ. Ավետիսյանը կողմից իրեն վստահ էր զգում երիտասարդ Ն. Մետրոյանը: Միջին գծում աչի ընկավ թիմի ավագ Ա. Կովալենկոն, Ս. Բաբայանը ու Լ. Գրիգորյանը: Թիմի մյուս խաղացողներն էլ ամեն ինչ ներդրեցին «Արարացի» հաղթանակի համար: Մի խոսքով, հաղթանակը ձեռք բերվեց որոշ կոլեկտիվ, նա մարզական կազմի համատեղ ջանքերով:

Նոյեմբերի 30-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում տեղի ունեցավ «Արարացի» մեծամասն հանդիսավոր արարողությունը: Թիմի խաղացողներին հանձնվեցին փոխ ոսկե մեդալներ: Պարգևներ ստացան Վ. Ալաբուժեան, Վ. Կովալենկո, Յու. Մետրոյանը, Լ. Գրիգորյանը, Ս. Բաբայանը, Ա. Կովալենկոն, Ռ. Երիզադարյանը, Ա. Գրիգորյանը, Ս. Գալստյանը, Վ. Անոնյանը, Ս. Գրիգորյանը ու Դ. Պախսակո:

Ֆուտբոլի ԽՍՀՄ ֆեդերացիայի նախագահ Ն. Այաբենցեյը թիմի ավագ Ա. Կովալենկոյին հանձնեց ֆեդերացիայի փոխանցիկ գավաթը: Այնուհետև հաջողությունների համար Արսյոն Ֆալյանին շնորհակալեց հանրապետության վասակավոր մարզի դասակարգող կոչում:

Այդ տարի «Ա» խմբի երկուրդ ենթախմբի առաջնությունը անցկացվում էր երկու փուլով: Նախնական փուլում թիմերը բաժանվել էին երկու զոնոս: Եզրափակիչ փուլում ուղեգրի համար դասարան բաժանակերտ իրավունք էին ստանում յուրաքանչյուր զոնոսը ութ լավագույն թիմերը: Ընդ որում, երկուրդ փուլում հաշիվ էին առնվում այսուհետ կոչված «ոսկե» միավորները, այսինքն՝ այն միավորները, որոնք թիմերը վասակել էին երկուրդ փուլ մասնակցությունների հետ անցկացնել խաղերում:

Նախնական հանդիպումներում երեանցիները վաս հանդես չէկան, իրենց գոտում գրավեցին վեցերորդ տեղը, ցույց տալով այսուհետ արդյունք +14=7-9, գնդակները՝ 35-32: Բայց շնորհիվ գոտու ուժեղագույն թիմերի հետ ունեցած հաջող ելույթների, «Արարաց» երկուրդ փուլից առաջ վասակեց 18 «ոսկե» միավոր և Եվանովոյի «Տեխնիչեսկի» ու Խարկովի «Սոկոլ»-ի հետ բաժանում էր 1-3-րդ տեղերը:

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

Չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի 5-րդ տուրն անվանեց 1/8 եզրափակիչի ես երեք մասնակցի: Հաջորդ փուլի ուղեգիր սկսվեցին «Լիվերպոլը», «Չելսիսը», «Ինտերը»: Տուրն աչի ընկավ առանձին ֆուտբոլիստների արդյունավետ խաղով: «Սիլվերին» ուկրաինացի հարձակվող Անդրեյ Շեչենկոն «Թուրինյան» չորս անգամ գրավեց «Ֆեներբահչեի» դարպասը: 3-ական գնդակ խփեցին «Շալկե-04»-ի վրաց լեգեոներ Լեան Կոբիալիսի ու «Ինտերի» քրակից հարձակվող Ադրիանոն: 5-րդ տուրի արդյունքները՝ «Ե» խումբ «Ֆեներբահչե»-«Միլան»՝ 0-4 (0-1) Շեչենկո (16,52,70,76): «Շալկե-04»-«Էյնդհովեն»՝ 3-0 (1-0) Կոբիալիսի (18՝ 11 մ, 72՝ 79՝ 11 մ):

2. Ռեալ	5	3	1	1	9-6	10
3. Ռուսենբորգ	5	1	1	3	5-9	4
4. Օլիմպիակոս	5	0	1	4	5-12	1
«Գ» խումբ						
«Լիվերպոլ»-«Բեթիս»	0-0					
«Անդերլեխտ»-«Չելսի»	0-2 (0-2)					
Կրետոն (8), Կարվայու (15):						
Մրցաշարային արդյունակ						
	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լիվերպոլ	5	3	2	0	6-1	11
2. Չելսի	5	3	1	1	7-1	10
3. Բեթիս	5	2	1	2	3-6	7
4. Անդերլեխտ	5	0	5	0	0-8	0
«Ի» խումբ						
«Ինտեր»-«Արսենալ»	4-0 (2-0)					
Ֆիգու (28), Ադրիանո (41, 59, 74):						
«Պրոսո»-«Գլազգո Նեյշնթեր»՝ 1-1 (0-0)						
Լիսանդրո (60)-Մակորմակ (83):						
Մրցաշարային արդյունակ						
	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ինտեր	5	4	0	1	8-3	12
2. Նեյշնթեր	5	1	3	1	6-6	6
3. Արսենալ	5	1	2	2	5-9	5
4. Պրոսո	5	1	1	3	8-9	4

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

2. Շալկե-04	5	2	2	1	10-6	8
3. Էյնդհովեն	5	2	1	2	2-6	7
4. Ֆեներբահչե	5	1	1	3	7-12	4
«Բ» խումբ						
«Ռեալ»-«Լիոն»	1-1 (0-1)					
Գուսի (41)-Ջարյու (72):						
«Ռուսենբորգ»-«Օլիմպիակոս»՝ 1-1 (0-1)						
Չելսուադ (88)-Ռիվալոն (25):						
Մրցաշարային արդյունակ						
	Խ	Յ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լիոն	5	4	1	0	11-3	13

«Ռեմբլի» Երեանցիները հնարավոր է հետևազվի

«Ռեմբլի» հանրահայտ մարզադաշտի Երեանցիները հնարավոր է երկարաժամկետ: Պատճառն առաջիկա ձմեռանը ստատուս վերականգնելու անհրաժեշտ պայմաններն են: Այս մասին հայտարարել է նախագահ Գրիգորյանը սուրբ Մայրի Կանոն: Ըստ նրա, եթե ձմեռն իրոք ցուրտ չլինի, ապա հնարավոր չի լինի խաղադաշտի բոլոր կոմունիկացիաների կառուցումը:

«Ռեմբլի» մարզադաշտի Երեանցիները նախատեսված է 2006 թ. մայիսին: Բացման խաղում Անգլիայի գավաթի եզրափակիչի մասնակցները կլիմառկեն դասակարգվող մրցանակը: Լոնդոնի «Ռեմբլի» մարզադաշտի վերականգնման աշխատանքներն իրականացնում է «Սուլ-Տիլթեյն» ընկերությունը: Ընդհանուր ծախսը կկազմի 75 մլն ֆունտ ստերլինգ:

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը» Երեանցիները հնարավոր է երկարաժամկետ: Պատճառն առաջիկա ձմեռանը ստատուս վերականգնելու անհրաժեշտ պայմաններն են: Այս մասին հայտարարել է նախագահ Գրիգորյանը սուրբ Մայրի Կանոն: Ըստ նրա, եթե ձմեռն իրոք ցուրտ չլինի, ապա հնարավոր չի լինի խաղադաշտի բոլոր կոմունիկացիաների կառուցումը:

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը» Երեանցիները հնարավոր է երկարաժամկետ: Պատճառն առաջիկա ձմեռանը ստատուս վերականգնելու անհրաժեշտ պայմաններն են: Այս մասին հայտարարել է նախագահ Գրիգորյանը սուրբ Մայրի Կանոն: Ըստ նրա, եթե ձմեռն իրոք ցուրտ չլինի, ապա հնարավոր չի լինի խաղադաշտի բոլոր կոմունիկացիաների կառուցումը:

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը» Երեանցիները հնարավոր է երկարաժամկետ: Պատճառն առաջիկա ձմեռանը ստատուս վերականգնելու անհրաժեշտ պայմաններն են: Այս մասին հայտարարել է նախագահ Գրիգորյանը սուրբ Մայրի Կանոն: Ըստ նրա, եթե ձմեռն իրոք ցուրտ չլինի, ապա հնարավոր չի լինի խաղադաշտի բոլոր կոմունիկացիաների կառուցումը:

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը»

Երեանցիների ֆուտբոլային «դուկերը» Երեանցիները հնարավոր է երկարաժամկետ: Պատճառն առաջիկա ձմեռանը ստատուս վերականգնելու անհրաժեշտ պայմաններն են: Այս մասին հայտարարել է նախագահ Գրիգորյանը սուրբ Մայրի Կանոն: Ըստ նրա, եթե ձմեռն իրոք ցուրտ չլինի, ապա հնարավոր չի լինի խաղադաշտի բոլոր կոմունիկացիաների կառուցումը:

ԱԶԳ

Ձայնուղում

YOUTH AND COMMUNITY ACTION PROGRAM

JOB ANNOUNCEMENT PROGRAM ASSISTANT

The Academy for Educational Development, Youth and Community Action Program (AED/YCAP), is seeking to fill two Program Assistant positions located in the YCAP Yerevan Office. The incumbents will eventually work with ten field staff and sixty partner communities in ten Marzes of Armenia.

The duties will include: Working under the direction and supervision of the Project Director the Assistant will help with all aspects of implementing, monitoring and reporting on YCAP. The Program Assistant is also responsible for co-working closely with YCAP Marz Representatives to ensure the proper and timely implementation of all program field activities required to achieve the program's goals of facilitating an increase in youth activism and helping communities achieve a better understanding of, and involvement in, public issues.

- The ideal candidate will:
- Have university degree
  - Have three years work experience ideally in a development assistance organization or similar entity providing assistance to communities in Armenia.
  - Have knowledge of community and youth development issues and approaches.
  - Have good knowledge of word processing and spreadsheet programs as well as e-mail and Internet applications; knowledge of HTML is a plus
  - Have an excellent knowledge of Armenian, English and Russian languages
  - Have excellent communication skills
  - Be ready to travel frequently throughout the Armenia as required by the overall needs of the program.

To apply, please submit a resume and a letter of interest indicating the position you are applying for, to AED/YCAP by December 7, 2005 via e-mail ycap@aed.am; fax (37410) 27 56 86 or in hardcopy to AED office, 10 Aygedzor Str. Yerevan, Armenia. Only short listed applicants will be contacted.

YOUTH AND COMMUNITY ACTION PROGRAM

JOB ANNOUNCEMENT FINANCE/CONTRACTING ASSISTANT

The Academy for Educational Development, Youth and Community Action Program (AED/YCAP), is seeking to fill two Program Assistant positions located in the YCAP Yerevan Office. The incumbents will eventually work with ten field staff and sixty partner communities in ten Marzes of Armenia.

The duties will include: Working under the direction and supervision of the Project Director the Assistant will help with all aspects of implementing, monitoring and reporting on YCAP. The Program Assistant is also responsible for co-working closely with YCAP Marz Representatives to ensure the proper and timely implementation of all program field activities required to achieve the program's goals of facilitating an increase in youth activism and helping communities achieve a better understanding of, and involvement in, public issues.

- The ideal candidate will:
- Have university degree
  - Have three years work experience ideally in a development assistance organization or similar entity providing assistance to communities in Armenia.
  - Have knowledge of community and youth development issues and approaches.
  - Have good knowledge of word processing and spreadsheet programs as well as e-mail and Internet applications; knowledge of HTML is a plus
  - Have an excellent knowledge of Armenian, English and Russian languages
  - Have excellent communication skills
  - Be ready to travel frequently throughout the Armenia as required by the overall needs of the program.

To apply, please submit a resume and a letter of interest indicating the position you are applying for, to AED/YCAP by December 7, 2005 via e-mail ycap@aed.am; fax (37410) 27 56 86 or in hardcopy to AED office, 10 Aygedzor Str. Yerevan, Armenia. Only short listed applicants will be contacted.

«ՖԻՆՔԱ» բարեգործական հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ հետևյալ թափուր աշխատատեղերի համար՝

1. Ռեզիդնալ մենեջեր
2. Խմբային փոխառությունների բաժնի փոխաշակված մասնագետներ
3. Անհատական փոխառությունների բաժնի փոխաշակված մասնագետներ
4. Ֆինանսական ասիստենց/սվայաների բազայի օմեքսոր
5. Անվանագրության ծառայող
6. Վարող (սեփական մեքենայով)
7. Հավաքար

Թեկնածուներին ներկայացվող պայմաններն են՝

1. Ռեզիդնալ մենեջեր՝
  - Բարձրագույն անհատական կրթություն
  - Համակարգչային ծրագրերի (MS Word, Excell) գերազանց իմացություն
  - Առնվազն 3 տարվա աշխատանքային փորձ ղեկավար դաստիարակում
  - Վարկավորման ոլորտում փորձ
  - Հայերենի եւ ռուսերենի գերազանց իմացություն
2. Խմբային եւ անհատական փոխառությունների բաժնի փոխաշակված մասնագետներ՝
  - Բարձրագույն կրթություն (նախընտրելի է անհատական)
  - Հաղորդակցման եւ ԿՄԻՄԻ հմտություններ
3. Ֆինանսական ասիստենց/սվայաների բազայի օմեքսոր՝
  - Բարձրագույն անհատական կրթություն
  - Համակարգչային ծրագրերի (MS Word, Excell) գերազանց իմացություն
  - Կանխիկ գումարների հետ աշխատանքի փորձ
  - Հայերենի եւ ռուսերենի գերազանց իմացություն
4. Անվանագրության ծառայող՝
  - Երեսասարդներ, դաստիարակ աշխատելու հերթափոխով ցերեկային եւ գիշերային ժամերին
  - Անվանագրության ոլորտում աշխատանքային փորձը ցանկալի է
5. Վարող (սեփական մեքենայով)

Բոլոր դաստիարակների համար մասնագետներն աշխատանքի են ընդունվում հոգեւանում եւ Տավուշի մարզի այլ քնակավայրերում աշխատելու համար:

Փաստաթղթերը (ինքնակենսագրություն եւ դիմումի ձեւ՝ լուսանկարով) ներկայացնել հետևյալ հասցեներով՝

- ա. Երեւան, Ազաթանգեղոսի 2ա (Կրկեսի հարեանությունը) ՖԻՆՔԱ կենտրոնական գրասենյակ, հեռ. (37410) 58-48-63, 54-55-31/32, 52-27-12
- բ. Իջեւան, Գանինի 13, Կենցաղի տուն, 2-րդ հարկ, հեռ.՝ (0263) 3-22-51

Դիմումի ձեւը սրամադրվում է սեղում: Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ 2005 թ. դեկտեմբերի 9-ը ներառյալ:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պեճական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (դասվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊԶԲ-05/35» ծանկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում ՀՀ գյուղատնտեսության կարիքների համար ախտահանիչ ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 675 ՀՀ դրամ փոխանցել «ԲՏԱԻՆՎԵՍՏՔԱՆԿ», Հ/Հ 175004670790, «Գոհակ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրատարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել դասվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ Բ. Երեւան, Կոմիտասի ու., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Անահիտ Սարգսյանին:

Հրավերը անձին սրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համադաստիարակ փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը դրս է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման ժամը՝ սույն հայտարարության հրատարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 15.30-ը:

ՀԱՍՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ քննադատության նախարարության ՀՀ քննիչ օժանդակի կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ քննիչ օժանդակի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների դրանցով համաձայն ձևակերպված «Մասնագրություն» ՍՊԸ-ի կողմից ՀՀ-այդ ծրագրի մարզում երկրի գեղի վրա «Արտադրում» կեղծ իրականացման կատարման նպատակով ստեղծված հարցում 1250 լ/լ կազմի քանակությամբ թույլ-վոլյայի նախագիծը:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 25.11.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտադրողի հետևյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետևյալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտադրող	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	463.36	458.70	468.00
EUR	1	ԵՎՐՈ	545.98	542.70	549.30
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	16.12	15.20	17.10

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պեճական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (դասվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊԶԲ-05/34» ծանկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում ՀՀ ոստիկանության կարիքների համար լրագրային թղթի ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «ԲՏԱԻՆՎԵՍՏՔԱՆԿ», Հ/Հ 175004670790, «Գոհակ» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրատարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել դասվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ Բ. Երեւան, Կոմիտասի ու., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Անահիտ Սարգսյանին:

Հրավերը անձին սրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համադաստիարակ փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը դրս է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման ժամը՝ սույն հայտարարության հրատարակվելու օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 11.00-ը:

ՀԱՍՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ քննադատության նախարարության ՀՀ քննիչ օժանդակի կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ քննիչ օժանդակի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների դրանցով համաձայն ձևակերպված «Մասնագրություն» ՍՊԸ-ի կողմից ՀՀ-այդ ծրագրի մարզում երկրի գեղի վրա «Արտադրում» կեղծ իրականացման կատարման նպատակով ստեղծված հարցում 1250 լ/լ կազմի քանակությամբ թույլ-վոլյայի նախագիծը:

Խնդրում ենք բոլոր կազմակերպություններին եւ արտադրողներին Կարեն Ժողայի Պեճարարի (ծնվել է 1965 թ., քնակվել է Երեւանի Ա. Տիգրանյան 20 շենի թիվ 1 քնակարանում) վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արարկի եւ Զանաբեկ-Չեյրուն համայնքների առաջին աստիճանի դասարան կամ զանգահարել 24-01-61 հեռախոսահամարով: